

Asuinkorttelien pyöräpysäköinnin suunnitteluohje

Espoon Kaupunkisuunnittelukeskus 10.05.2023

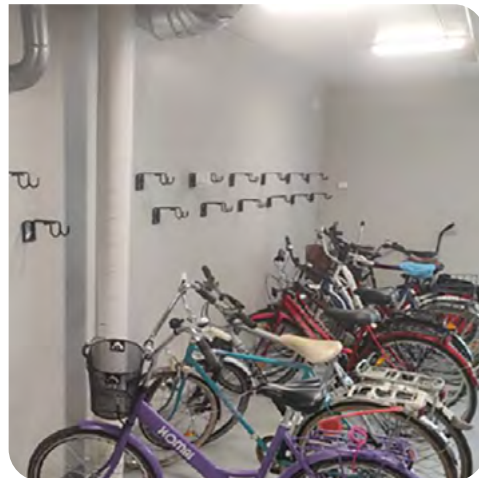
Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 10.5.2023 ohjeen ”Asuinkorttelien polkupyöräpysäköintiä koskevat asemakaavamääräykset” käytettäväksi ohjeellisena asemakaavoituksessa.

Tämä ohje korvaa aiemmat asuntojen pyöräpysäköintiä koskeneet laskentaohjeet, jotka sisältyvät raporttiin ”Pysäköinnin periaatteet, asuntojen pysäköintipaikkojen laskentaohje ja pysäköinnin kehittämisohjelma” (16.1.2017) ja täydentää Kaupunkisuunnittelulautakunnassa 10.5.2023 hyväksyttyä ohjetta.

Suunnitteluohje on laadittu kaupunkisuunnittelukeskuksessa keväällä 2023.

Sisältö

Taustaa	2
Taloyhtiöiden pyöräpysäköinnin tarkastelu	2
Pyöräpaikkojen määrä ja vähimmäisvaatimukset	3
Asuinkorttelien polkupyöräpysäköintiä koskevat asemakaavamääräykset	3
Vähimmäisvaatimusten tulkintaohje	4
Erilaiset pyörätelineratkaisut ja tilantarpeen mitoittaminen	5
Telineratkaisun valinta	5
Vapaasti seisova pyörä	6
Eturengasteline	7
Kaariteline	8
Tolppateline	9
Koukkuteline	10
Pystyteline	11
Kaksikerrosteline	12
Pyöräkaappi	13
Erikoispyörien pysäköinti	14
Telineratkaisujen vertailu	15
Sisätiloihin sijoitettavien pyöräpaikkojen suunnittelu	16
Pyöräpysäköintitilojen sijoittelu ja kulkuyhteydet	16
Pyöräpysäköintitilojen ominaisuudet	17
Pyöräpysäköintitilojen varustelu	18
Ulkotiloihin sijoitettavien pyöräpaikkojen suunnittelu	19
Ulkotiloihin sijoitettavien pyöräpaikkojen ominaisuudet	19
Pyöräpysäköinnin huomioiminen eri suunnitelmavaiheissa	20
Pyöräpysäköinnin suunnittelu asemakaavavaiheessa	20
Pyöräpysäköinnin huomioiminen asemakaavoituksen jälkeen	21

Taustaa

Taloyhtiöiden pyöräpysäköinnin tarkastelu

Ohjeen laatimisen taustalla on pyöräpysäköinnin nykytilanteesta on laadittu selvitys (Movili Oy & Afry 2022), jossa kartoitettiin pyöräpysäköintiratkaisuja 13 espoolaisessa asuinkerrostalokohteessa, jotka on toteutettu viime vuosien aikana.

Selvityksen mukaan aiemman laskentaohjeen mukainen pyöräpaikkamäärä on riittävä, mutta pyöräpysäköintitilojen käytettävyys on heikko.

Laskentaohjeen mukainen paikkamäärä ei käytännössä toteudu, koska telineitä on sijoitettu liian ahtaasti. Telineet ovat usein hankalia käyttää ja ne eivät mahdollista polku-pyörän lukitsemista rungostaan.

Pyöräpaikat on hyvin usein toteutettu seinään kiinnitettävillä koukkutelineillä, joita ei kuitenkaan usein käytetä, vaan pyöriä säilytetään lattialla.

Sisätilat ovat muilta osin yleensä laadukkaita: kulkuyhteydet, lukittavuus ja valaistus on toteutettu hyvin.

Ulkopaikkoja on toteutettu vaihtelevasti. Paikoin ratkaisut ovat laadukkaita, mutta osassa kohteista ulkopaikkoja ei ole toteutettu ollenkaan.

Myös selvityksen yhteydessä tehdyn asukaskyselyn mukaan pyöräpaikkojen määrä koettiin pääsääntöisesti riittäväksi, mutta niiden käytettävyys ja turvallisuus koettiin heikoksi.

Selvityksen perusteella katsottiin tarpeelliseksi päivittää pyöräpysäköintiä koskevia kaavamääräyksiä sekä laatia niiden soveltamista tukeva suunnitteluohje.

Pyöräpaikkojen määrä ja vähimmäisvaatimukset

Asuinkorttelien polkupyöräpysäköintiä koskevat asemakaavamääräykset

Hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 10.5.2023. Määräys on rajattu koskemaan vain kerrostaloja.

Käytettävä asemakaavamääräys kerrostaloille:

- Polkupyöräpaikkoja tulee toteuttaa vähintään 1 pp/40 k-m².
- Vähimmäisvaatimuksen mukaisista pyöräpaikoista vähintään 80 % tulee sijoittaa katettuun, lukittavissa olevaan ja säältä suojattuun tilaan, jonne on esteetön kulku kadulta tai pihalta. Loput pyöräpaikoista saa sijoittaa ulkotilaan lähelle keskeisiä kulkureittejä. Vähintään puolet ulkona sijaitsevista pyöräpaikoista tulee olla katettuja.
- Kaikissa pyöräpaikoissa tulee olla runkolukitusmahdollisuus.

Kaavamääräyksen tapauskohtaisesti lisättäviä määräyksiä:

- Opiskelija- asunnoille polkupyöräpaikkoja tulee toteuttaa vähintään 1 pp/20 k-m².
- Palveluasunnoille polkupyöräpaikkoja tulee toteuttaa käyttötarkoituksen edellyttämä määrä, kuitenkin vähintään 1 pp/50 k-m².
- Sisätiloihin sijoitettavista pyöräpaikoista korkeintaan puolet saa sijoittaa keskitettyyn pyöräpysäköintilaitokseen korkeintaan 50* m etäisyydelle asuinrakennuksen sisäänkäynneistä.

* Etäisyys tarkastellaan tapauskohtaisesti kuitenkin siten, että asunnoista on lyhyempi etäisyys pyöräpysäköintiin kuin autopaikoille.

Vähimmäisvaatimusten tulkintaohje

Katettu, lukittavissa oleva ja säältä suojattu tila:

- Tilassa tulee olla katto, seinät ja ovi.
- Katto- ja seinärakenteiden tulee olla sellaiset, että vesi- tai lumisade ei kulkeudu tilaan (esim. ritiläseinä ei ole riittävä).
- Tilan ei tarvitse olla lämmin.

Esteetön kulku kadulta tai pihalta:

- Reitillä ei saa olla portaita tai korkeita kynnyksiä ja saa on korkeintaan yksi ovi. Oven on oltava vähintään 1,2 m leveä ja siinä on oltava aukipitolaite. Jos ovia on useampia, tulee niissä olla sähköinen ovenavausautomaattikka.
- Jos tilaan on kulku luiskaa pitkin, sen tulee olla vähintään 1,2 m leveä. Luiskan kaltevuus saa olla enintään 8 % ja oven edessä tulee olla vähintään 2 m syvyinen tasanne. Jos luiska on pysäköintilaitoksen yhteydessä, sen tulee olla eroteltuna autoliikenteen käyttämästä luiskasta rakenteellisesti tai selkeällä materiaalierolla.
- Jos tilaan on kulku hissillä, tulee hissien olla mitoitettu niin, että pyörä voidaan kuljettaa siinä vaakatasossa (syvyys vähintään 2 m).

Katettu ulkotila:

- Pyöräpysäköintitila tulee sijoittaa joko erilliseen katokseen tai rakennuksen ulokkeen (esim. parveke) alle.
- Katoksen tulee olla sellainen, että se estää suoran vesisateen tilaan (syvyys vähintään 2 m).

- Katoksessa ei tarvitse olla sivuseiniä, mutta se on suositeltavaa. Katokseen on kuitenkin oltava vapaa kulku (esim. vieraspysäköinti)

Runkolukitusmahdollisuus:

- Pyörätelineen valinnassa tulee mahdollistaa pyörän lukitseminen rungostaan lyhyellä vaijeri- tai u-lukolla. Esim. pelkästä renkaasta lukitseminen tai pitkää ketjua tai vaijeria vaativa lukitusmahdollisuus ei ole riittävä.
- Pyörä tulee olla mahdollista lukita kiinteään rakenteeseen, jota ei voi helposti irrottaa tai rikkoa. Esim. tavallisella ruuvilla kiinnitetty yhden pyörän teline ei ole riittävä.
- Suositus on maahan tai lattiaan kiinnitettävä kaari- tai tolppateline, mutta myös seinään kiinnitettävä eturengasteline, kaksikerrosteline tai muu telinemalli ovat mahdollisia osalle paikoista, kunhan turvallinen runkolukitus erityyppisille pyörille on mahdollista. Myös pyöräkaappi on soveltuva ratkaisu, koska silloin pyörän saa lukittua erillisen lukituksen taakse.
- Suositus on, että kohteessa käytetään erilaisia telinemalleja erilaisia tarpeita varten.

Erilaiset pyörätelineratkaisut ja tilantarpeen mitoittaminen

Telineratkaisun valinta

Asemakaavamääräyksen mukaiset vaatimukset voidaan toteuttaa erilaisilla telineratkaisuilla. Telineen valinta riippuu käytettävästä tilasta, käyttötarkoituksesta sekä käyttäjäryhmästä.

Suosittelavaa on, että kaikkia kohteen pyöräpaikkoja ei toteuteta vain yhdellä telineratkaisulla, vaan kohteessa käytetään ratkaisuja monipuolisesti. Näin huomioidaan erilaisten käyttäjien ja pyörämallien tarpeet.

Telinevalmistajat antavat usein tästä ohjeesta poikkeavia tilantarpeen mitoitusohjeita. Asemakaavoituksessa tulisi kuitenkin varautua tämän ohjeen mukaisiin vähimmäismittoihin, jotta mahdollistetaan riittävä pyöräpysäköinnin laatu. Liian ahtaasti sijoitetut pyöräpaikat heikentävät ja usein jopa estävät niiden käytön.

Seuraavilla sivuilla on kuvattu erilaisten telineratkaisujen ominaisuuksia sekä tilantarpeita:

- Vapaasti seisova pyörä
- Eturengasteline
- Kaariteline
- Tolppateline
- Koukkuteline
- Pystyteline
- Kaksikerrosteline
- Pyöräkaappi
- Erikoispyörien pysäköinti

Vapaasti seisova pyörä

Ominaisuudet:

- Pyörä seisoo vapaasti omalla tukijalallaan ilman telineettä.
- Tilantarve tavanomaiselle pyörälle on 0,6 x 2 m ja peruutustila pyöräpaikan takana on 2 m.
- Optimimitoitus kahdessa rivissä on 1,8 m²/pp ja yhdessä rivissä 2,4 m²/pp.
- Erikoispyörille tilantarve on suurempi. (kts. sivu 14).

Hyvät puolet:

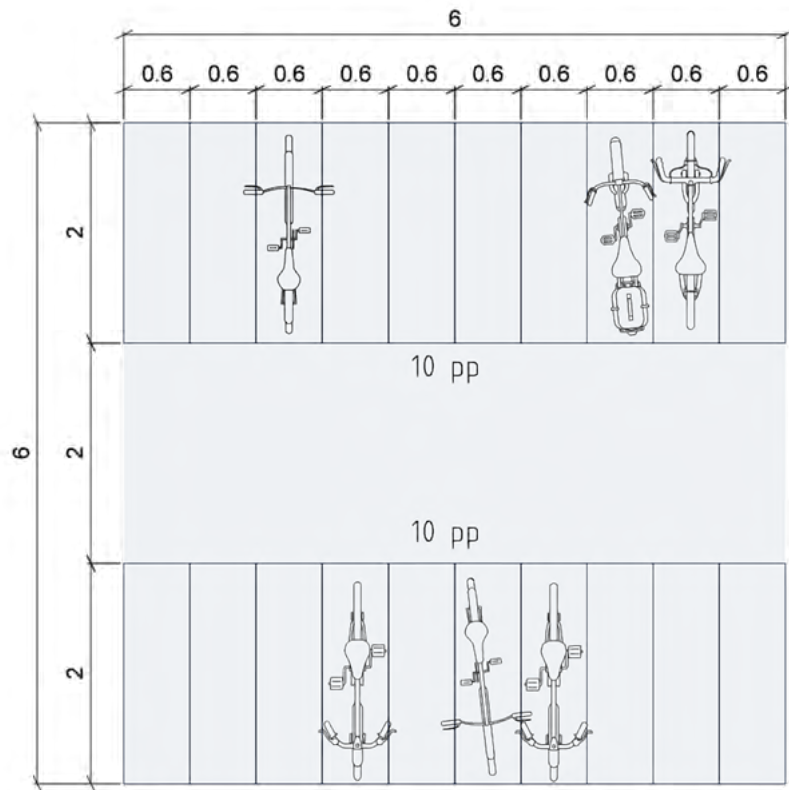
- Tilankäyttö on joustavaa.
- Ratkaisu soveltuu kaikille pyörämalleille.

Huonot puolet:

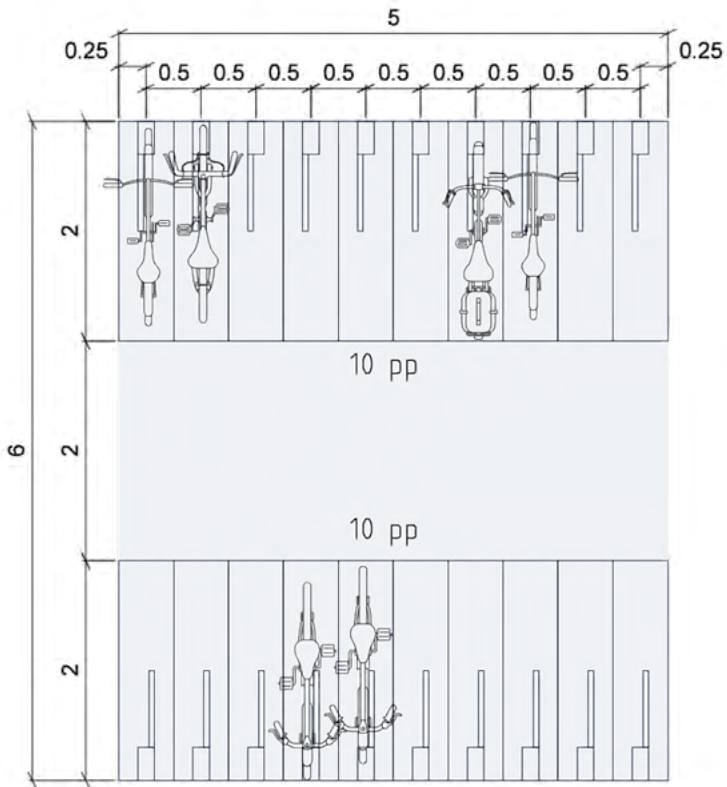
- Runkolukitusmahdollisuutta ei ole.
- Vie eniten tilaa verrattuna muihin ratkaisuihin.
- Voi johtaa epäjärjestykseen, kun pyörät kaatuvat tai osuvat toisiinsa.

Käyttökohde:

- Soveltuu ainoastaan pientalojen asuntokohtaisiin pyörävarastoihin.

Vapaasti seisovien pyörien mitoitus (m)

Eturengastelineratkaisun mitoitus (m)

Erilaiset pyörätelineratkaisut ja tilantarpeen mitoittaminen

Eturengasteline

Ominaisuudet:

- Pyörä nojaa telineeseen eturenkaastaan.
- Teline voidaan kiinnittää seinään, kaiteeseen tai alustaan.
- Tilantarve pyöräpaikalle on 0,5 x 2 m ja peruutustila pyöräpaikan takana on 2 m.
- Optimimitoitus kahdessa rivissä on 1,5 m²/pp ja yhdessä rivissä 2,0 m²/pp.
- Teline voidaan sijoittaa myös vinoon, jolloin vaadittava tilan syvyys on pienempi.

Hyvät puolet:

- Telinettä on helppo käyttää.

Huonot puolet:

- Kaikissa telinemalleissa ei ole runkolukitusmahdollisuutta.
- Teline voi vahingoittaa vanteita tai jarruja, eikä se sovellu leveärenkaisille pyörille.
- Teline pakottaa pyörän sijoittamisen tiettyyn kohtaan, jolloin ohjaustangot voivat osua toisiinsa.
- Ratkaisu vie melko paljon tilaa.

Käyttökohde:

- Teline soveltuu käytettäväksi pienelle osalle pyöräpaikoista sekä sisällä että ulkona, kunhan runkolukitus varmistetaan.

Erilaiset pyöräteline ratkaisut ja tilantarpeen mitoittaminen

Kaariteline

Ominaisuudet:

- Pyörä seisoo vapaasti tai nojaa telineeseen rungostaan.
- Teline voidaan kiinnittää maahan, lattiaan, seinään tai kaiteeseen.
- Pyörä voidaan sijoittaa telineen kummallekin puolelle, jolloin yksi teline tarkoittaa kahta pyöräpaikkaa.
- Tilantarve pyöräpaikalle on 0,5 x 2 m ja peruutustila pyöräpaikan takana on 2 m.
- Optimimitoitus kahdessa rivissä on 1,5 m²/pp ja yhdessä rivissä 2,0 m²/pp.
- Teline voidaan sijoittaa myös vinoon, jolloin vaadittava tilan syvyys on pienempi.

Hyvät puolet:

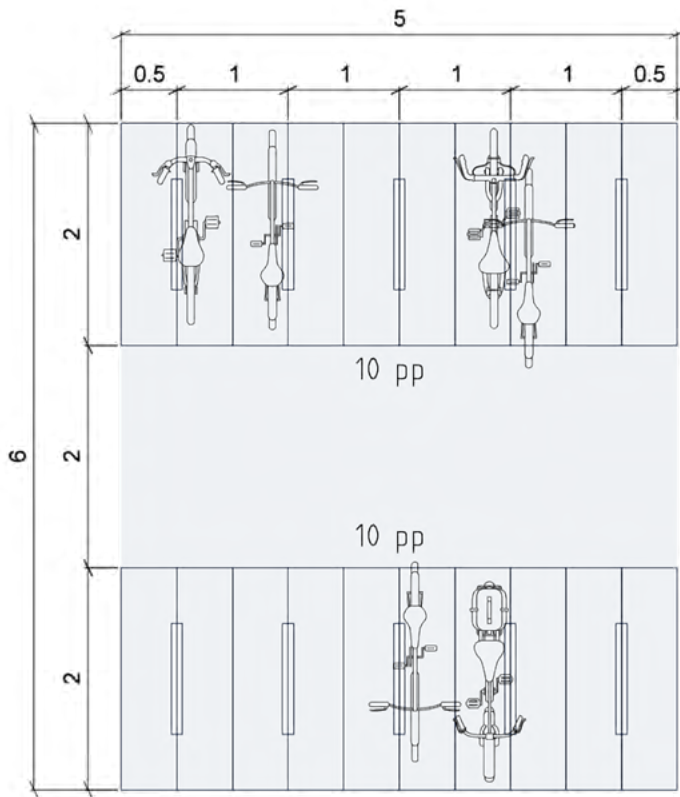
- Telineettä on helppo käyttää ja siinä on runkolukitusmahdollisuus.
- Pyörä voidaan sijoittaa eri kohtaan telinettä, jolloin ohjaustangot saadaan sijoitettua limitäin.
- Teline soveltuu kaikille pyörämalleille.

Huonot puolet:

- Ratkaisu vie melko paljon tilaa.

Käyttökohde:

- Teline soveltuu kaikkiin pyöräpysäköintiratkaisuihin sekä sisä- että ulkotiloissa.

Kaaritelineratkaisun mitoitus (m)

Tolppateline

Ominaisuudet:

- Pyörä seisoo vapaasti telineen vieressä.
- Teline voidaan kiinnittää maahan tai lattiaan.
- Pyörä voidaan sijoittaa telineen kummallekin puolelle, jolloin yksi teline tarkoittaa kahta pyöräpaikkaa.
- Tilantarve pyöräpaikalle on 0,5 x 2 m ja peruutustila pyöräpaikan takana on 2 m.
- Optimimitoitus kahdessa rivissä on 1,5 m²/pp ja yhdessä rivissä 2,0 m²/pp.
- Teline voidaan sijoittaa myös vinoon, jolloin vaadittava tilan syvyys pienempi.

Hyvät puolet:

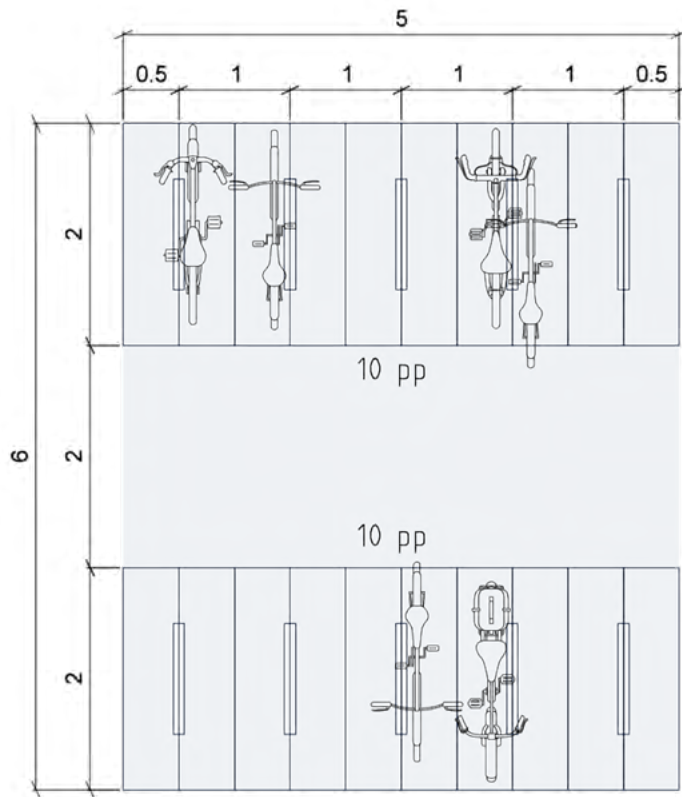
- Telinettä on helppo käyttää ja siinä on runkolukitusmahdollisuus.
- Pyörä voidaan sijoittaa eri kohtaan telinettä, jolloin ohjaustangot saadaan sijoitettua limit-täin.
- Teline soveltuu kaikille pyörämalleille.

Huonot puolet:

- Ratkaisu vie melko paljon tilaa ja voi johtaa epäjärjestykseen, jos tolppamalli ei riittävästi tue pyörää pysymään pystyssä.

Käyttökohde:

- Teline soveltuu kaikkiin pyöräpysäköintiratkaisuihin sekä sisä- että ulkotiloissa.

Tolppateline ratkaisun mitoitus (m)

Koukkuteline

OminaisuuDET:

- Pyörä roikkuu telineestä ohjaustangon varassa.
- Teline voidaan kiinnittää seinään, kiskoon tai tolppaan.
- Tilantarve pyöräpaikalle on 0,5 x 1,2 m ja peruutustila pyöräpaikan takana on 2 m.
- Optimimitoitus kahdessa rivissä on 1,1 m²/pp ja yhdessä rivissä 1,6 m²/pp.

Hyvät puolet:

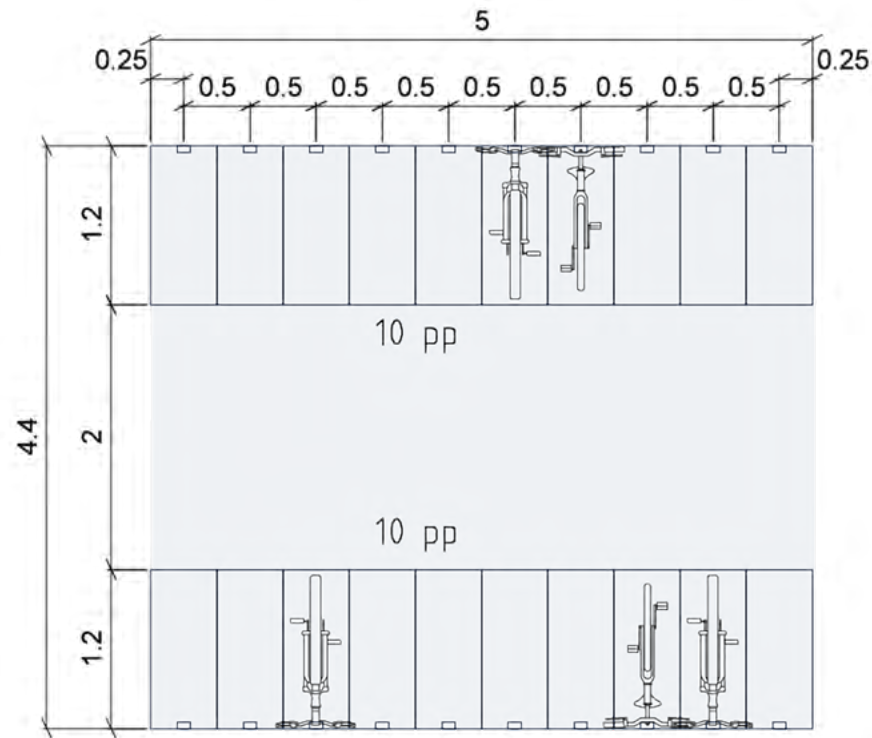
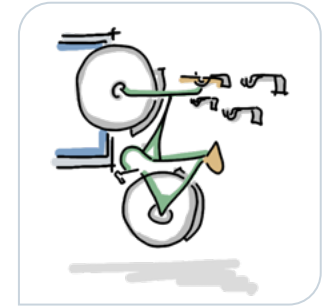
- Teline vie vähän tilaa.

Huonot puolet:

- Telineettä on hankala käyttää, koska se vaatii pyörän nostamista telineeseen ja pyörän käsittelyä likaisten renkaiden kohdalta.
- Telineessä ei ole yleensä runkolukitusmahdollisuutta.
- Teline pakottaa pyörän sijoittamisen tiettyyn kohtaan, jolloin ohjaustangot voivat osua toisiinsa.
- Teline ei sovellu kaikille pyörämalleille (esim. Jopo, etukorilliset pyörät).

Käyttökohde:

- Teline soveltuu käytettäväksi pienelle osalle pyöräpaikoista sisätiloissa, kunhan runkolukitus varmistetaan.

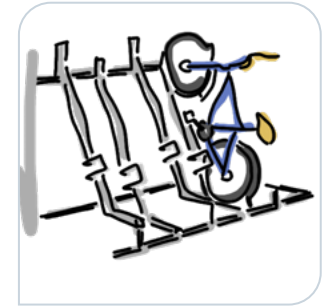

Koukkutelineeratkaisun mitoitus (m)

Pystyteline

OminaisuuDET:

- Pyörä nojaa tai roikkuu telineessä pystyssä renkaan varassa.
- Teline kiinnitetään seinään, kiskoon tai tolppaan.
- Tilantarve pyöräpaikalle on 0,5 x 1,2 m ja peruutustila pyöräpaikan takana on 2 m.
- Optimimitoitus kahdessa rivissä on 1,1 m²/pp ja yhdessä rivissä 1,6 m²/pp.

Hyvät puolet:

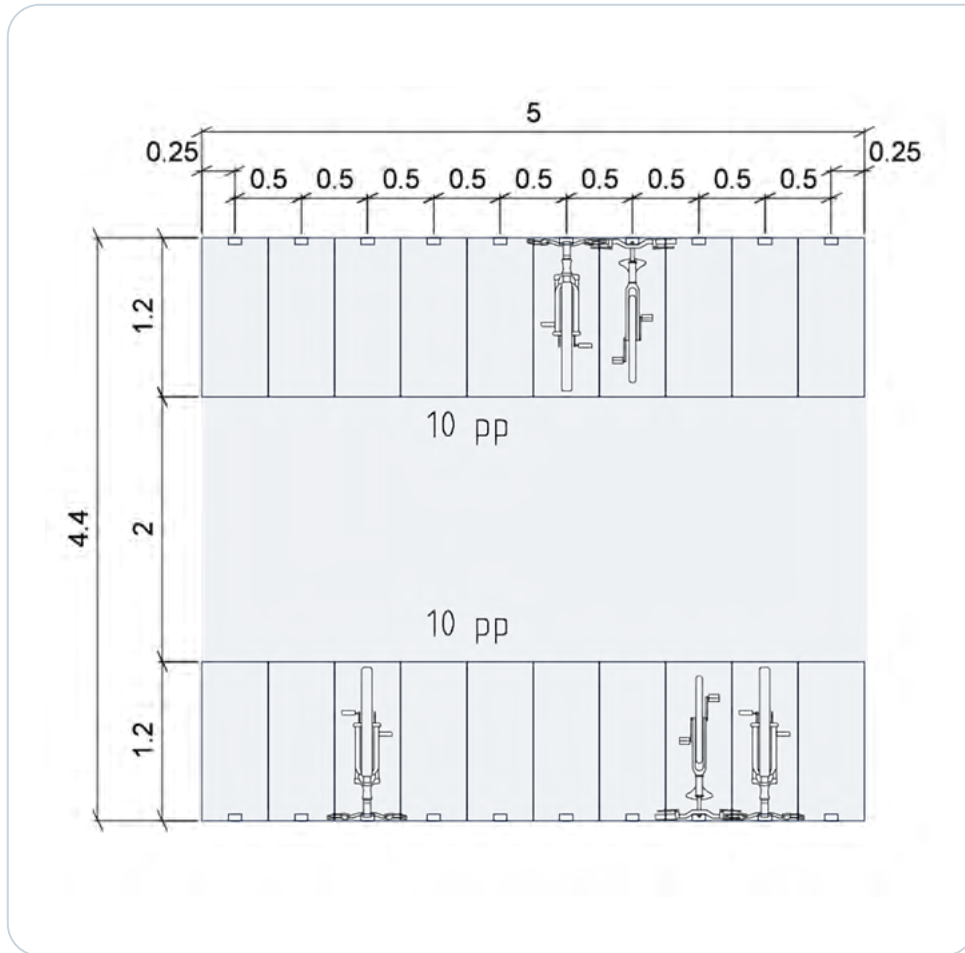
- Ratkaisu vie vähän tilaa.

Huonot puolet:

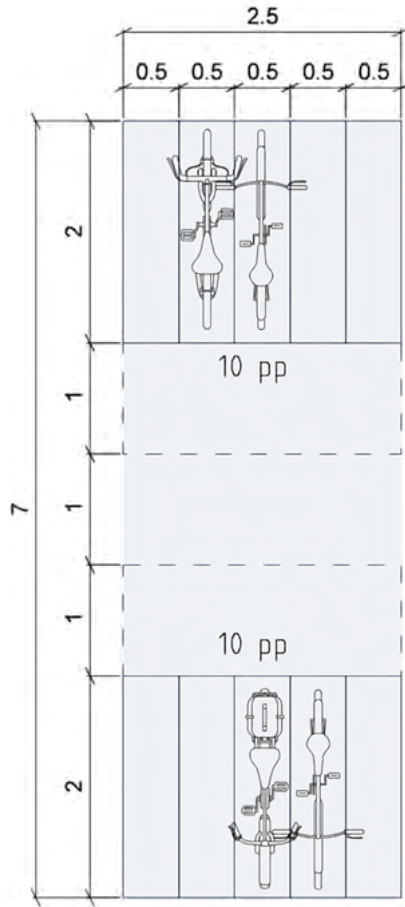
- Telinettä on hankala käyttää, koska se vaatii pyörän nostamista telineeseen, jos telineessä ei ole avustusta.
- Kaikissa telinemalleissa ei ole runkolukitusmahdollisuutta.
- Teline ei sovellu leveärenkaisille pyörille.
- Teline pakottaa pyörän sijoittamisen tiettyyn kohtaan, jolloin ohjaustangot voivat osua toisiinsa.

Käyttökohde:

- Teline soveltuu käytettäväksi pienelle osalle pyöräpaikoista sisätiloissa, kunhan runkolukitus varmistetaan.

Pystytelineeratkaisun mitoitus (m)

Kaksikerrostelineeratkaisun mitoitus (m)

Kaksikerrosteline

Ominaisuudet:

- Pyörät sijoitetaan kahteen tasoon niin, että ylätasolla pyörä seisoo kourussa renkaiden varassa tai roikkuu koukussa ja alatasolla pyörä nojaa telineeseen lattialla.
- Tilantarve pyöräpaikalle on 0,5 x 2 m ja peruutustila pyöräpaikan takana on 3 m (sisältäen telineen käsittelytilan).
- Optimimitoitus kahdessa rivissä on 0,9 m²/pp ja yhdessä rivissä 1,3 m²/pp.
- Teline voidaan sijoittaa myös kaksipuoleisena, jolloin pyöräpaikat voivat olla osaksi limittäin.

Hyvät puolet:

- Ratkaisu vie vähän tilaa.
- Alatason paikkoja on helppo käyttää.
- Alatason paikat mahdollistaa pyörien sijoittamisen joustavasti ja soveltuvat kaikille pyörämalleille.
- Osassa telinemalleja on sähkölatausmahdollisuus.

Huonot puolet:

- Ylätason paikkoja on hankala käyttää, koska se vaatii pyörän nostamista, jos telineessä ei ole avustusta.
- Ylätason kouru ei sovellu leveärenkaisille pyörille.
- Ylätason teline pakottaa pyörän sijoittamisen tiettyyn kohtaan, jolloin ohjaustangot voivat osua toisiinsa.
- Kaikissa telinemalleissa ei ole runkolukitusmahdollisuutta.

Käyttökohde:

- Teline soveltuu käytettäväksi osalle pyöräpaikoista sisätiloissa, kunhan ylätason paikoille on avustus ja runkolukitus varmistetaan.

Pyöräkaappi

Ominaisuudet:

- Pyörät sijoitetaan erikseen lukittavaan kaappiin joko vaakatai pystyasentoon.
- Pyöräkaappi ei edellytä runkolukitusta, jos kaappi on kerrallaan vain yhden käyttäjän käytössä.

Hyvät puolet:

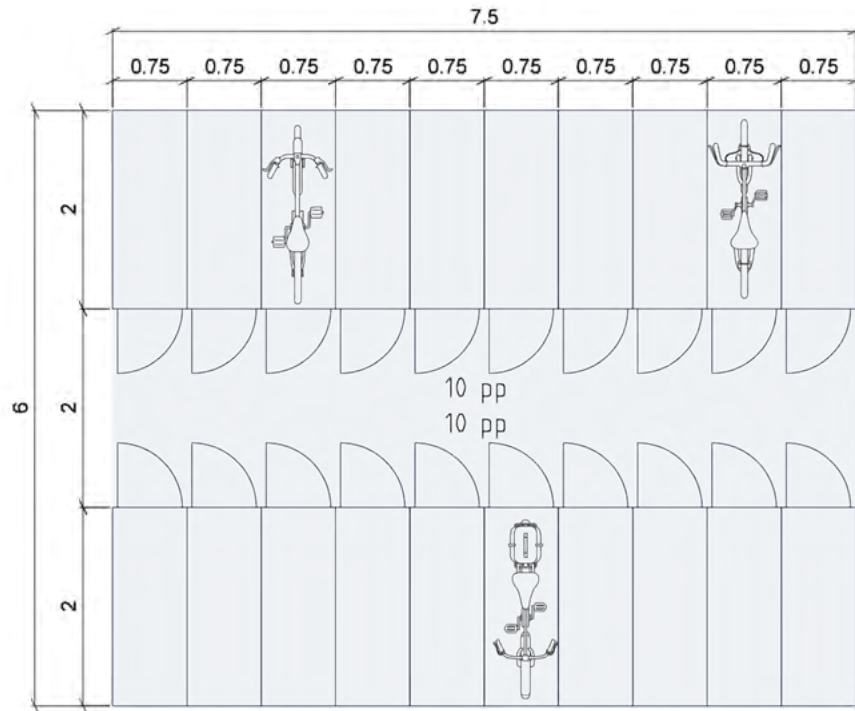
- Pyöräkaappi on turvallinen ja pyörä on säältä suojattu.
- Kaapissa pyörät eivät kolhiinnu toisiaan vasten.
- Kaapissa voidaan säilyttää myös muita tarvikkeita (esim. kypärä, työkalut).
- Osassa kaappimalleja on sähkölatausmahdollisuus.

Huonot puolet:

- Pyöräkaappi vie paljon tilaa.

Käyttökohde:

- Pyöräkaappi soveltuu osalle pyöräpaikoista sekä sisä- että ulkotiloissa, jos halutaan tarjota erityistä laatutasoa.

Pyöräkaapin mitoitus (m)

Kuva: Heidi-Hanna Karhu

Erilaiset pyöräteline ratkaisut ja tilantarpeen mitoittaminen

Erikoispyörien pysäköinti

Erikoispyöriä ovat esimerkiksi tavara- ja laatikkopyörät, pyöräkärret, pitkäperäpyörät, kolmipyörät, nojapyörät ja tandempyörät.

Erikoispyörien mitoitus on vaihteleva. Yleensä erikoispyörät tarvitsevat kuitenkin tavanomaista enemmän tilaa ja niitä ei ole mahdollista pysäköidä esim. kaksikerrostelineeseen tai pystyasentoon.

Pyöräpysäköintitiloista tulisi varata tilaa erikoispyörille niin, että myös niiden runkolukitus on mahdollista. Esimerkiksi tavanomaista väljemmin sijoitettu kaari- tai tolppateline mahdollistaa yleensä erikoispyörän pysäköinnin.

Erilaiset pyörätelineratkaisut ja tilantarpeen mitoittaminen

Telineratkaisujen vertailu

Pyörätelinemalli	Tilantarve (optimisijoittelu kahdessa rivissä)	Suositeltava ratkaisu sisätiloissa	Suositeltava ratkaisu ulkotiloissa
Vapaasti seisova pyörä	1,8 m ² /pp	Ainoastaan asuntokohtaisissa varastoissa	Ei ollenkaan
Eturengasteline	1,5 m ² /pp	Pienelle osalle*	Pienelle osalle*
Kaariteline	1,5 m ² /pp	Kaikille	Kaikille
Tolppateline	1,5 m ² /pp	Kaikille	Kaikille
Koukkuteline	1,1 m ² /pp	Pienelle osalle*	Ei ollenkaan
Pystyteline	1,1 m ² /pp	Pienelle osalle*	Ei ollenkaan
Kaksikerrosteline	0,9 m ² /pp	Osalle*	Ei ollenkaan
Pyöräkaappi	2,3 m ² /pp	Osalle*	Osalle

*vain, jos telinemallissa on runkolukitusmahdollisuus.

Pyöräpysäköintitilojen sijoittelu ja kulkuyhteydet

Vähimmäisvaatimus:

Pyöräpysäköinti tulee sijoittaa katettuun, lukittavissa olevaan ja säältä suojattuun tilaan, jonne on esteetön kulku kadulta tai pihalta.

Sisätiloihin sijoitettavista pyöräpaikoista korkeintaan puolet saa sijoittaa keskitettyyn pyöräpysäköintilaitokseen enintään 50 m etäisyydelle asuinrakennuksen sisäänkäynneistä. Etäisyys tarkastellaan tapauskohtaisesti kuitenkin siten, että asunnoista on lyhyempi etäisyys pyöräpysäköintiin kuin autopaikoille.

Suositeltavaa:

Pyöräpysäköintitilat tulee sijoitella niin, että ne ovat helposti saavutettavissa eri kulkusuunnista ja keskeisiltä pyöräilyreiteiltä.

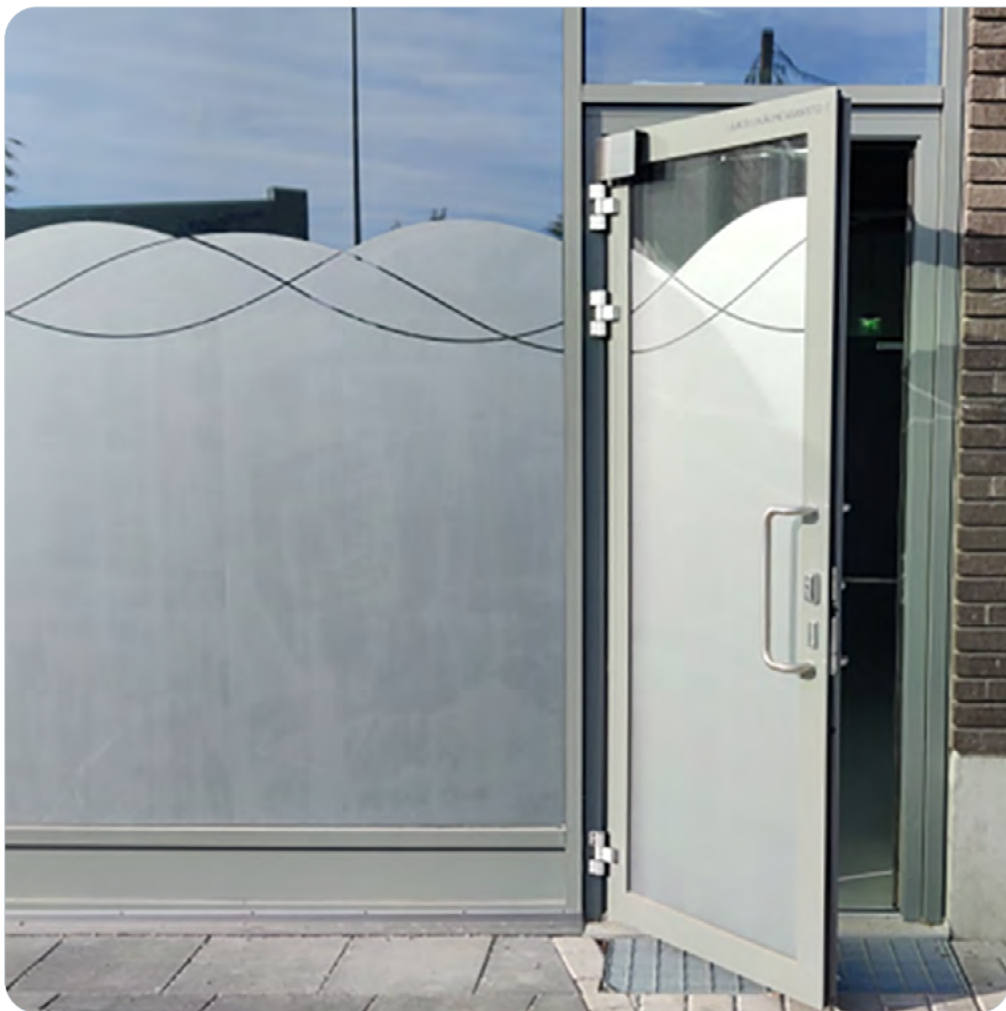
Pyöräpysäköintitiloihin tulee olla sujuva kulku asunnoista. Asuinrakennuksessa sijaitseviin tiloihin tulee olla kulku suoraan porraskäytävästä. Erillisiin piharakennuksiin tulee olla mahdollisimman lyhyt ja sujuva yhteys. Lähtökohtana tulisi olla, että kulku asunnoista pyöräpaikoille on lyhyempi ja helpompi kuin autopaikoille.

Tavoitteena on, että kaikki pyöräpysäköintitilat sijaitsevat katu- tai pihatasossa ja niihin on kulkuyhteys ulkoa yhden oven kautta. Jos pyöräpysäköintiä sijoitetaan muualle (esim. kellariin), tulee kulkuyhteydet suunnitella mahdollisimman sujuviksi ja hissi- tai luiskaratkaisut toteuttaa niin, että pyörän kuljettaminen niissä on sujuvaa. Pitkiä ja useita käännöksiä vaativia käytäviä tulee välttää.

Osa pyöräpaikoista voidaan sijoittaa keskitetysti toiselle tontille esim. pysäköintilaitoksen yhteyteen. Suurin sallittu etäisyys asuinrakennuksista pyöräpysäköintiin määritellään tapauskohtaisesti, mutta suositusetäisyys on alle 50 m. Kulkuyhteydet keskitettyihin pyöräpysäköintitiloihin tulee olla sujuvia ja sisäänkäyntien eroteltuja auto liikenteestä. Keskitetyissä pyöräpysäköintilaitoksissa tulee kiinnittää erityistä huomiota tilojen turvallisuuteen ja valvottavuuteen.

Kuva: Minna Moisio

Kuva: Minna Raatikka, Movili Oy

Sisätiloihin sijoitettavien pyöräpaikkojen suunnittelu

Pyöräpysäköintitilojen ominaisuudet

Vähimmäisvaatimus:

Pyöräpysäköinti tulee sijoittaa katettuun, lukittavissa olevaan ja säältä suojattuun tilaan, jonne on esteetön kulku kadulta tai pihalta.

Suositeltavaa:

Pyöräpysäköinnin sijoittaminen lämpimään tilaan parantaa pyöräpysäköinnin laatua ja helpottaa etenkin talvipyöräilyä (pyörän sulaminen).

Tiloissa tulisi olla riittävä valaistus, joka toimii liiketunnistimella.

Pyöräpysäköintitiloihin johtavien ovien tulee olla riittävän leveitä ja niissä tulisi olla vähintään aukipitolaite. Sähköinen ovenavausautomaatiikka on suositeltavaa.

Jos pyöräpysäköintitiloja sijoitetaan rakennuksen pohjakerrokseen, voi kaupunkikuvallisista syistä olla perusteltua toteuttaa tiloihin julkisivujen elävyyttä parantavia ikkunoita. Toteutuksessa tulisi kuitenkin huomioida myös turvallisuusnäkökulma, sillä liian avoin näköyhteys kadulta saattaa houkutella pyörävarkauksiin. Näkyvyyttä voi heikentää esim. ikkunoiden teippauksilla.

Turvallisuuden parantamiseksi lukittaviin tiloihin tulisi toteuttaa kulunvalvonta tai kameravalvonta (asukkaiden suostumuksella). Lisäksi tilojen suunnittelussa tulisi kiinnittää huomiota siihen, kuinka suurella joukolla on tiloihin pääsy ja tulisiko tiloja esim. jakaa pienempiin kokonaisuuksiin

Sisätiloihin sijoitettavien pyöräpaikkojen suunnittelu

Pyöräpysäköintitilojen varustelu

Vähimmäisvaatimus:

Kaikissa pyöräpaikoissa tulee olla runkolukitusmahdollisuus.

Suosittelavaa:

Telineiden valinnassa tulisi huomioida erilaisten pyörien ja käyttäjien tarpeet. Kaikkien pyöräpaikkojen toteuttamista samalla telinemallilla ei suositella. Vaikka tilatehokas teline-malli mahdollistaisi runkolukituksen, on osa paikoista suositeltavaa toteuttaa teline-mallilla, jossa pyörää säilytetään lattialla vaakatasossa (esim. kaariteline).

Tiloissa tulisi mahdollistaa myös erikoispyörien ja erilaisten lisävarusteiden (esim. pyörä-kärry) turvallinen säilytys. Näiden tilantarve vaihtelee, joten telineratkaisujen tulisi olla joustavia.

Pyöräpysäköintitilojen yhteyteen on suositeltavaa varata tilaa pyörän huollolle ja pesulle. Perustason varustelutasoon tulisi kuulua vesipiste, pumppu ja perustyökalut. Lisävarusteluna voisi olla myös viemäroity pyörän suihkutuspiste sekä teline, johon pyörän voi nostaa korjauksen ajaksi.

Sähköpyörien latauksen mahdollistaminen suoraan pyöräpysäköintitiloissa on suositeltavaa. Tällöin tulee kuitenkin huomioida paloturvallisuus. Sähkölataus on mahdollista toteuttaa esim. erillisillä lukittavilla latauskaapeilla tai suoraan pyörätelineen yhteyteen toteutettavalla latauspisteellä.

Kuva: Minna Raatikka, Movili Oy

Kuva: Tuomas Pätäri

Kuva: Salla Mäkelä

Ulkotiloihin sijoitettavien pyöräpaikkojen ominaisuudet

Vähimmäisvaatimus:

Loput pyöräpaikoista saa sijoittaa ulkotilaan lähelle keskeisiä kulkureittejä. Vähintään puolet ulkona sijaitsevista pyöräpaikoista tulee olla katettuja.

Kaikissa pyöräpaikoissa tulee olla runkolukitusmahdollisuus.

Suosittelavaa:

Pyöräpaikkoja tulisi sijoittaa kaikille tontin tulosuunnille, niin että ne ovat helposti esim. vierailijoiden löydettävissä. Eniten paikkoja kannattaa sijoittaa kohtaan, josta on luonteva kulku keskeisten pyöräilyreittien suuntaan.

Pyöräpaikkojen sijoittelussa tulee kuitenkin huomioida, etteivät ne estä sujuvaa kulkua rakennusten sisäänkäynneille tai hankaloita esim. huoltoliikenteen liikennöintiä.

Pyöräpaikkojen sijoittelussa voi hyödyntää esim. parvekkeiden alapuolisia tiloja, jotka on valmiiksi katettuja ja seinällä suojattuja.

Erilliset pyöräkatokset tulee sijoittaa tarkoituksenmukaisesti niin, etteivät ne aiheuta esim. näkemäesteitä huolto- tai pelastusreiteille.

Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota katosten kaupunkikuvaan ja pihan toimivuuteen. Pyöräkatoksiin tulisi toteuttaa viherkatto.

Pyöräpaikkojen suunnittelussa tulee huomioida myös talvikunnossapito.

Kuvat: Minna Raatikka, Movili Oy

Pyöräpysäköinnin huomioiminen eri suunnitelmavaiheissa

Pyöräpysäköinnin suunnittelu asemakaavavaiheessa

Asemakaava:

Pyöräpysäköintiä koskevat vähimmäisvaatimukset kirjataan asemakaavahankkeen lähtötietoselvitykseen ja ne otetaan huomioon jo suunnittelun alkuvaiheessa. Lähtötietoselvityksessä voidaan myös tapauskohtaisesti linjata pyöräpysäköinnin periaatteita kyseisessä hankkeessa, esim. keskitettyjen ratkaisujen suhteen.

Ainakin laajempia alueita koskevissa kaavahankkeissa kortteli-/viitesuunnitelman laatimisessa tulee olla mukana liikennesuunnittelija, joka varmistaa ratkaisujen toimivuuden pyöräilyn näkökulmasta. Tilojen mitoitus määritellään yhteistyössä arkkitehdin kanssa, jotta tilat voidaan toteuttaa esim. kantavien rakenteiden näkökulmasta.

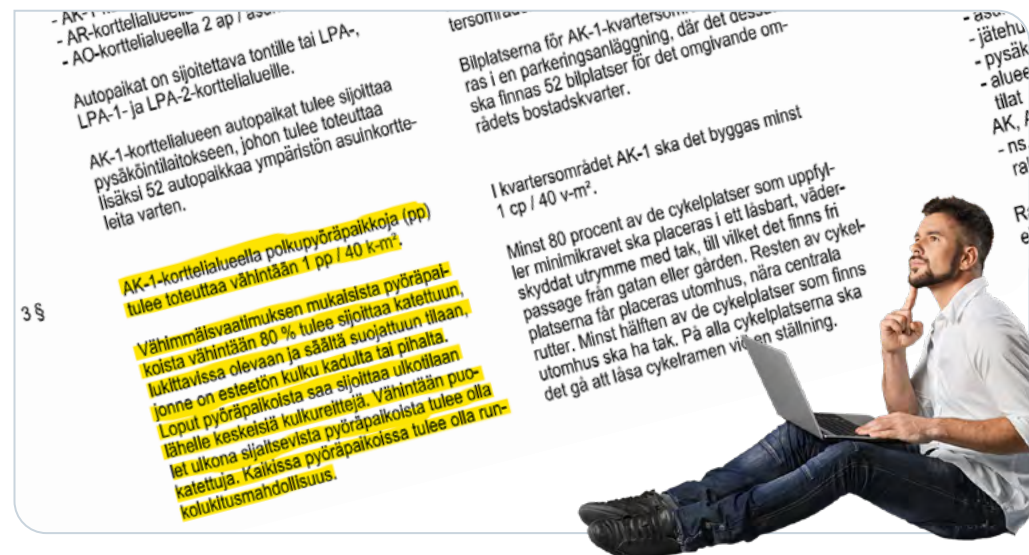
Kortteli-/viitesuunnitelmassa esitetään pyöräpaikkojen sijoittuminen sisä- ja ulkotiloihin erillisessä kaaviossa sekä tarvittavissa suunnitelmissa (rakennuksen pohjakaavio ja pihasuunnitelma). Niiden yhteyteen laaditaan laskelma laskentaohjeen mukaisten pyöräpaikkojen lukumäärästä sekä niille varatusta tilasta. Mikäli tilavaraus on alle 1,5 m²/pp, tulee tarkemmin kuvata, miten pyöräpysäköinti ratkaistaan kohteessa (esim. mitoituskuva pyöräpaikkojen sijoittelusta).

Lisäksi kortteli-/viitesuunnitelmassa kuvataan kaaviomaisesti kulkuyhteydet pyöräpysäköintitiloihin sekä ratkaisut, joilla toteutetaan reittien esteettömyys.

Asemakaavassa annetaan määräys pyöräpysäköinnin vähimmäisvaatimuksista tämän ohjeen mukaisesti. Lisäksi kaavamääräyksissä huomioidaan tarvittava

lisärakennusoikeus sekä tapauskohtaisia vaatimuksia esim. kaupunkikuvaan liittyen.

Asemakaavaselostuksessa kuvataan tiivistetysti kortteli-/viitesuunnitelmassa esitetyt ratkaisut pyöräpysäköinnin osalta.

Pyöräpysäköinnin huomioiminen asemakaavoituksen jälkeen

Rakennuslupa

Rakennuslupakuvissa osoitetaan pyöräpysäköinnin toteuttaminen asemakaavamääräyksen mukaisesti. Suunnitelmiin liitetään laskelma pyöräpaikkojen määrästä ja niille varatusta tilasta.

Rakennuslupa-aineistoon voidaan myös kirjata, että suunnitelma on laadittu tätä ohjetta noudattaen. Tapauskohteisesti voidaan kuvata suunnitellut ratkaisut tarkemmin (esim. käytettävä telineratkaisu).

Toteutus

Pyörätelinemalli tulisi valita tämän ohjeen periaatteita noudattaen. Vaikka markkinoilla on saatavilla kapeampaan tilaan sijoitettavia telinemalleja, niitä tulisi välttää, koska niiden käytettävyys on heikko.

Telineiden sijoittelussa tulee huomioida tiloissa olevat rakenteet, talotekniikka, ym. niin, etteivät ne estä pyörätelineen käyttöä.

Runkolukittavat telineet on kiinnitettävä seinään, lattiaan tai muuhun kiinteään rakenteeseen niin, ettei teline ole helposti irrotettavissa.

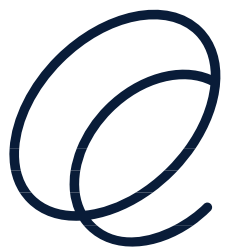
Käyttö

Pyöräpysäköintitilojen käyttöä tulisi seurata ja tiloista tulisi poistaa hylätyt

pyörät sekä muut ylimääräiset tavarat säännöllisesti.

Pyöräpysäköintiä tulisi kehittää käyttäjien tarpeet huomioiden. Telineratkaisuja voidaan muuttaa, jos ne eivät palvele tarpeita riittävän hyvin (esim. erikoispyörien tilantarve).

ESPOO
ESBO

ESPOON KAUPUNKI
KAUPUNKINSUUNNITTELUKESKUS
LIIKENNESUUNNITTELU
PL 43, 02070 ESPOO
PUHELINVAIHDE: 09 816 21

